

**ACTIVITEITENVERSLAG
2009**

1.	VOORWOORD	5
2.	VOORSTELLING VAN HET COMITÉ P	7
2.1.	Ten dienste van de wetgevende macht	7
2.2.	Missie	7
2.3.	Observatoriumfunctie	8
2.4.	Verantwoording	8
2.5.	Organisatie	9
2.5.1.	Het Vast Comité P	9
2.5.2.	De Dienst Enquêtes P	9
2.5.3.	De administratieve dienst	9
3.	SLEUTELPRESTATIES	11
3.1.	Onderzoeken van het Vast Comité P	11
3.2.	Beslissingen	11
3.2.1.	Door het Vast Comité P in 2009 genomen beslissingen in klachtendossiers	11
3.2.2.	Diversiteit van de beslissingen en aantal beslissingen per klacht	15
3.2.3.	Beslissingen over de (on)gegrondheid	16
3.3.	Doorlooptijd van de klachten bij het Vast Comité P	20
3.4.	Plenaire vergaderingen	21
3.5.	Werkbezoeken	21
3.6.	Observatoriumrapport 2008	21
3.7.	Verslagen	21
3.8.	Aanbevelingen	21
3.9.	Adviezen ten behoeve van internationale instanties	22
3.10.	Dienst Enquêtes P	23
3.11.	Cel beeldvorming	24
3.12.	Klachtencel	24
4.	RESULTATEN SAMENLEVING	27
4.1.	Het Comité P in de pers	27
4.2.	Parlementaire vragen	28
4.3.	Bijdrage aan internationale expertisenetwerken	28
5.	LEIDERSCHAP, STRATEGIE EN BELEID	29
6.	MEDEWERKERS	31
6.1.	Opleidingen	31
6.1.1.	Interne opleidingen	31
6.1.2.	Externe opleidingen	31
6.2.	Socioculturele activiteiten	32
7.	PARTNERSCHAPPEN EN MIDDELEN	33

Inhoud

7.1. Partnerschappen	33
7.2. Middelen	33
7.2.1. Dotatie, uitgaven en middelen	33
7.2.2. Proces van controle en goedkeuring van de rekeningen	33
8. PROCESSEN	35
NOTEN	38

1. VOORWOORD

Het activiteitenverslag 2008 is op 19 maart 2010 door het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten voorgesteld aan de vaste commissies van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van de Senaat belast met de begeleiding van respectievelijk de Comités P en I.

Dit jaarverslag gaat over de periode 2009 en herstelt de synchronisatiebeweging van de rapportering per kalenderjaar, zoals op 4 maart 2009 afgesproken met deze begeleidingscommissies.

Het activiteitenverslag, in de enge zin van het woord, en het observatoriumrapport waarin het Vast Comité P meedeelt welke vaststellingen het deed over de politiewerking vanuit de observatoriumfunctie die het bekleedt, vormen samen het jaarverslag. Wanneer in dit jaarverslag wordt verwezen naar het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten als instelling wordt hiervoor de benaming '**Comité P**' gebruikt. Indien het over het beslissingsorgaan gaat dat bestaat uit de voorzitter, de ondervoorzitter en de vaste leden wordt de term '**Vast Comité P**' gehanteerd.

Het activiteitenverslag geeft verantwoording over de wijze waarop het Comité P zijn opdrachten vervult, rekening houdend met de middelen waarover het beschikt.

Het observatoriumrapport met de inhoudelijke weergave van de bevindingen opgetekend in zowel toezichtsonderzoeken, klachtonderzoeken als bepaalde strafonderzoeken, moet bijdragen tot een beter inzicht in het functioneren van de politie.

Het activiteitenverslag wordt gericht aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de voorzitter van de Senaat alsook aan de leden van de vaste commissies van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van de Senaat belast met de begeleiding van respectievelijk het Comité P en het Comité I. Dit verslag wordt tevens gericht aan een aantal andere overheden die rechtstreeks in verband staan met de politie.

Het observatoriumrapport wordt gericht aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de voorzitter van de Senaat, de leden van de vaste commissies van de Kamer van volksvertegenwoordigers belast met de begeleiding van het Comité P en van de Senaat belast met de begeleiding van het Comité I, bepaalde vertegenwoordigers van de uitvoerende en de rechterlijke macht, de politiechefs van de lokale en de federale politie en de diensten met politionele bevoegdheid.

Beide documenten kunnen, naast sommige verslagen van bijzondere onderzoeken, worden geraadpleegd op de website van het Comité P: www.comitep.be.

Of de politiediensten al dan niet 'goed' functioneren, wordt in grote mate bepaald door de concrete resultaten die zij behalen ten behoeve van maatschappij en burger. Zoals reeds werd benadrukt in het voorwoord van het activiteitenverslag 2008, blijft het daarom de bedoeling van het Comité P om vanuit zijn observatoriumfunctie in de eerste plaats te focussen op deze politionele resultaten.

Bovendien besteedt het Comité P voortdurend aandacht, niet enkel aan de vraag of de politie doeltreffend werkt, maar ook aan de vraag of het politionele optreden legitiem, integer en conform de normen en gerechtvaardigde verwachtingen van een rechtstaat in een democratische samenleving is.

In dit verband kan worden vastgesteld dat, ofschoon het Comité P geen 'eerstelijnsklachtenbureau' is, het aantal klachten die rechtstreeks bij zijn diensten werden aangemeld in 2009 is gestegen met 2,7 % ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2006 daalde dit aantal voor het eerst, maar deze tendens heeft zich niet voortgezet. Wel integendeel, sindsdien neemt dit aantal toe, zo ook in 2009.

Per 100 klachten die het Vast Comité P in de loop van 2009 behandelde en waarover het zich uitsprak, werden er 15,4 gegrond verklaard tegenover 84,6 zonder grond, zonder voorwerp of niet bewezen.

Van de aangemelde schendingen die het Comité P registreerde bij de klachten die het rechtstreeks ontving, had 6,8 % betrekking op onjuiste vaststellingen of onbevoegdheid van de politieambtenaar. In vergelijking met 2008 is dit een daling met 1,3 %. Het niet akteren, klantvriendelijkheid en agressieve houding zijn elk goed voor iets meer dan 5 %. De aangemelde schendingen over de agressieve houding van politieambtenaren namen in 2009 opnieuw toe, waardoor het aandeel van deze schendingen in het totaal aantal geregistreerde schendingen sinds 2006 verdubbeld is van 2,6 % tot 5,7 %.

In 2009 heeft het Vast Comité P 544 klachten voor autonome afhandeling overgemaakt aan de politiediensten, dit is 9 % meer dan in 2008. De daling in 2008 kon worden toegeschreven aan een

verbeterd proces van klachtenbehandeling. De stijgende trend die zich in 2009 aftekende, betekent echter niet dat het Vast Comité P de verantwoordelijkheid van zich afschuift. Integendeel, dit groter aantal dossiers dat voor autonome afhandeling wordt overgemaakt, moet worden gezien als een duidelijk signaal van het vertrouwen dat het Vast Comité P stelt in de verantwoordelijke politionele overheden.

In de periode 2004-2006 werd in ongeveer 72 % van de klachten het lopende kalenderjaar zelf nog een beslissing genomen. Dit percentage steeg in 2007 tot 77 % en in 2008 tot 79 %. En dit cijfer blijft stijgen, want in 2009 werd 85 % van de klachten hetzelfde kalenderjaar afgesloten.

De grotere onderzoeken die het Comité P in 2009 voerde, hebben betrekking op de functionaliteiten:

- recherche;
- verkeersveiligheid;
- genegotieerd beheer van de publieke ruimte;
- onthaal;
- interventie;
- interne klachtenafhandeling;
- slachtofferbejegening.

Verder wordt aandacht besteed aan de volgende thema's: bepaalde aspecten van de geïntegreerde werking en steun, de interne werking van de politiediensten, een bijzondere inspectiedienst, de integriteit en de democratische werking van de politiediensten en de aangemelde klachten. Deze toelichting wordt ten slotte afgesloten met een aantal conclusies en aanbevelingen.

Het werkingsjaar 2009 was voor het Vast Comité P een scharnierjaar. Op 10 december 2009 besliste de Kamer van volksvertegenwoordigers immers om de nieuwe leden van het Vast Comité P te benoemen voor een mandaattermijn van vijf jaar.

De nieuwe leden, waarvan u de namen hieronder vindt, legden op 3 februari 2010 de eed af in handen van de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Zoals hun voorgangers in het verleden reeds deden, willen ook zij bij de voorstelling van het jaarverslag 2009 even stilstaan bij de grote en voortdurende inzet van alle medewerkers van het Comité P, zowel van de administratieve dienst als van de Dienst Enquêtes P. Zij zijn het die in de eerste plaats onze werking mogelijk maken, in vaak moeilijke omstandigheden, en zij verdienen hiervoor onze bijzondere erkentelijkheid en dank.

Bart Van Lijsebeth

Voorzitter

Guy Cumps

Ondervoorzitter

Herman Daens

Vast Lid

Diane Reynders

Vast Lid

Emile Degehansart

Vast Lid

2. VOORSTELLING VAN HET COMITÉ P

2.1. TEN DIENSTE VAN DE WETGEVENDE MACHT

De rol van het Comité P is onlosmakelijk verbonden met het principe van de scheiding der machten. Hoewel het een **onafhankelijke instelling** is, treedt het Comité P hoofdzakelijk op ten behoeve van de wetgevende macht, in het bijzonder om deze bij te staan in zijn grondwettelijke toezichthoudende functie op de uitvoerende macht. Het voeren van strafonderzoeken door één van de onderdelen van het Comité P, met name de Dienst Enquêtes P, vormt hierop een uitzondering aangezien dit gebeurt onder de leiding en het gezag van de rechterlijke macht, *in casu* de procureur-generaal bij het hof van beroep, de procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de federale procureur of de onderzoeksrechter.

Het Comité P treedt als dusdanig steeds op als een **externe instelling**, zowel ten aanzien van de uitvoerende macht (ministers, gouverneurs, burgemeesters, politiecolleges, enz.) als ten aanzien van de politiediensten (lokale en federale politie, bijzondere inspectiediensten, ambtenaren met politiebevoegdheid, etc.) die daarvan afhangen. Het is eveneens onafhankelijk ten aanzien van de voornoemde rechterlijke macht (openbaar ministerie, hoven en rechtbanken).

Deze specificiteit onderscheidt het Comité P van andere inspectie- of toezichtsorganen die meer gericht zijn op inspectie en afhangen van de uitvoerende macht, zoals de Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie (AIG) die functioneert onder het gezag van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, alsook van de diensten intern toezicht die geïntegreerd zijn in de structuur van de politiediensten zelf.

2.2. MISSIE

Naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van de uitvoering van zijn opdrachten heeft het Comité P geoordeeld dat de eerder opgemaakte missieverklaring ongewijzigd kon blijven. Deze luidt als volgt:

“Het Comité P wil bijdragen tot de goede werking van een **democratische, integere en gemeenschaps-gerichte** politie.

Het is de externe instelling die onder de begeleiding van het federale parlement belast is met het toezicht op de globale werking van de politie-, inspectie- of controlediensten en op de uitoefening van de politiefunctie door alle bevoegde ambtenaren. In het bijzonder ziet het Comité P toe op de wijze waarop de doeltreffendheid, doelmatigheid en coördinatie worden verwezenlijkt en op de wijze waarop de fundamentele rechten en vrijheden worden nageleefd en actief gestimuleerd.

Het Comité P wil, als observatorium van de politiefunctie, op basis van eigen onderzoek en analyse, zowel op eigen initiatief als op vraag:

- de **beeldvorming** rond de politiefunctie en -werking permanent **actualiseren**;
- de **politiewerking beoordelen** en zich erover uitspreken en;
- aan de bevoegde (politie)overheden **voorstellen en adviezen verstrekken**.

Daarnaast wordt ook voorzien in gespecialiseerde onderzoekers ten behoeve van de gerechtelijke overheden voor het voeren van **strafonderzoeken** die bij voorrang worden uitgevoerd in die domeinen die ook nuttige informatie opleveren voor de observatoriumfunctie.

De vijf leden van het Comité P streven ernaar om in overleg en samen met alle medewerkers bovenvermelde opdrachten te realiseren:

- door zich in de eerste plaats toe te leggen op de organisatie en werking van de politiediensten;
- met bijzondere aandacht voor een proactieve en constructieve aanpak van de problemen;
- onafhankelijk van de politiestructuur en de politieoverheden;
- op een objectieve en methodologisch onderbouwde wijze;
- door permanent een hoog niveau van professionalisme na te streven;
- door als lerende organisatie naar uitmuntendheid te streven;
- in een positieve werksfeer;
- en dit via een specifieke, collegiale en pluralistische besluitvorming”.

2.3. OBSERVATORIUMFUNCTIE

Sinds zijn oprichting heeft het Comité P het hoofd moeten bieden aan een exponentiële toename van het aantal individuele klachten en aangiften. De behandeling van deze klachten en aangiften heeft een aanzienlijke invloed op de werklast van het Comité P. **Daarom heeft de wetgever het Comité P uitdrukkelijk verzocht om zijn activiteiten toe te spitsen op zijn essentiële opdrachten en taken, met name de bescherming van de grondwettelijke rechten en fundamentele vrijheden van de burgers, alsook de coördinatie en doelmatigheid/doeltreffendheid van de politiediensten.**

Deze opdracht meent het Comité P optimaal te kunnen vervullen via zijn observatoriumfunctie, en dit ten voordele van de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht, alsook van de verschillende politie-verantwoordelijken zelf.

De hoofdaccenten van het observatorium liggen in het toezicht op de politiefunctie in haar geheel en in het bijzonder op de coördinatie, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de politiediensten en de diensten en ambtenaren met politiebevoegdheid, evenals op de manier waarop zij omgaan met de bescherming van de rechten en vrijheden van de burger.

Naast de eigen expertise in de instelling zal het Comité P, waar nodig, een beroep doen op externe expertise. Het proces van de beeldvorming verloopt zowel proactief als reactief en zowel op eigen initiatief als op vraag. Waar mogelijk, worden uitspraken binnen de kortst mogelijke termijn gedaan, zowel over de sterke punten en de verbeterpunten als over de disfuncties.

Het Comité P vervult deze opdracht via:

- het verzamelen en registreren van informatie;
- onderzoek op het terrein en analyse;
- het verspreiden van zijn conclusies;
- het verstrekken van advies en aanbevelingen op lange, middellange en korte termijn, al dan niet vanuit een *'early warning'*-gedachte;
- het opvolgen van de gedane aanbevelingen.

2.4. VERANTWOORDING

Het Comité P brengt verslag uit over het geheel van zijn activiteiten, met inbegrip van de dossiers betreffende klachten en aangiften die het ontvangt en onderzoekt. Elke week stuurt het Comité P aan de AIG een schriftelijke synthese van de klachten en aangiften, met de beslissingen die in die dossiers werden genomen en maandelijks wordt een digitaal overzicht overgemaakt. Tweemaal per jaar zendt het Comité P een synthesesdocument over alle ontvangen klachten en aangiften aan de voorzitter van de Kamer, aan de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie en aan sommige bevoegde overheden. Zij ontvangen

tevens een verslag waarin de beslissingen inzake klachten en aangiften worden toegelicht die zijn genomen tijdens de eerste zes maanden van een bepaald jaar en daarna een verslag dat handelt over het volledige jaar. Diezelfde belanghebbenden of overheden mogen van het Comité P ook eenmaal per jaar een verslag verwachten met zijn commentaar bij de meest relevante klachten en aangiften die het heeft behandeld en een overzicht van de ontplooidde activiteiten.

2.5. ORGANISATIE

Het Vast Comité P wordt in zijn taken bijgestaan door een Dienst Enquêtes (hierna Dienst Enquêtes P genoemd) en ondersteund door een administratieve dienst.

2.5.1. Het Vast Comité P

Het Vast Comité P is samengesteld uit vijf werkende leden, onder wie een voorzitter – die een magistraat moet zijn – en een ondervoorzitter. Voor elk van hen wordt een plaatsvervanger benoemd. Het Vast Comité P wordt bijgestaan door een griffier.

De leden worden benoemd voor een termijn van vijf jaar, die tweemaal hernieuwbaar is. Zij dienen te beschikken over de nodige kwaliteiten van loyaliteit, discretie en integriteit voor de verwerking van gevoelige gegevens. Zij moeten bovendien deskundig zijn in alles wat te maken heeft met het politie- en justitiewezen. Dit betekent een doorgedreven kennis van de wetgeving, van de politionele praktijk en van systemen van organisatie en management. Zij moeten tevens beschikken over een veiligheidsmachtiging van het niveau 'zeer geheim', wat hen toelaat kennis te nemen van tot op dat niveau geclassificeerde stukken. De wet vermeldt onverenigbaarheden en verbodsbepalingen om de neutraliteit en de onafhankelijkheid van de leden te waarborgen.

2.5.2. De Dienst Enquêtes P

De Dienst Enquêtes P wordt geleid door een directeur-generaal bijgestaan door twee adjunct-directeurs-generaal. Ze worden door het Vast Comité P benoemd voor een termijn van vijf jaar, die tweemaal hernieuwbaar is. Alvorens hun ambt te aanvaarden, leggen zij in handen van de voorzitter van het Vast Comité P de eed af.

De leden van de Dienst Enquêtes P dragen allen, zonder onderscheid van niveau of graad, de titel van commissaris-auditor. Zij worden, op voordracht van de directeur-generaal van de Dienst Enquêtes P, benoemd door het Vast Comité P, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

2.5.3. De administratieve dienst

Het Vast Comité P en de Dienst Enquêtes P worden bijgestaan door administratieve medewerkers die de nodige ondersteuning geven op logistiek en infrastructureel vlak.

3. SLEUTELPRESTATIES

3.1. ONDERZOEKEN VAN HET VAST COMITÉ P

In 2009 heeft het Vast Comité P 28 nieuwe toezichtsonderzoeken ingesteld en 2 401 nieuwe klachten ontvangen. Zijn Dienst Enquêtes P voerde 372 onderzoeken.

3.2. BESLISSINGEN

Hoewel het Comité P duidelijk de wens uitdrukt niet als eerstelijnsklachtenbureau te worden beschouwd, wordt vastgesteld dat het aantal klachten dat dient verwerkt te worden jaarlijks blijft toenemen. In dit deel worden de **beslissingen** besproken die het Vast Comité P nam in de **2 542 dossiers die het in 2009 behandelde**. Aandacht gaat zowel naar het aantal en de aard van de genomen beslissingen, incl. de beslissingen die aantonen of een klacht al dan niet gegrond wordt bevonden en de relatie tot de inbreukcategorieën. Het betreft **enkel de klachten die rechtstreeks bij de instelling werden aangemeld**. Het gevolg dat gegeven werd aan klachten die burgers en overheden kenbaar maken bij de diensten intern toezicht van de politiediensten, de AIG of de gerechtelijke overheden zitten niet vervat in de onderstaande cijfers.

Tabel 1: Aantal klachten en aangiften rechtstreeks aangemeld bij het Comité P in 2008-2009 en de evolutie 2008-2009

TYPOLOGIE	2008	2009	Evolutie 2008-2009
Klachten en aangiften rechtstreeks ingediend bij het Comité P	2 339	2 401	+2,7 %

De stijgende trend die zich sinds enige jaren aftekent van het aantal klachten dat rechtstreeks bij het Comité P wordt aangemeld, zet zich ook in 2009 voort. De toename met 2,7 % in 2009 is wel enigszins milder te noemen dan de voorgaande jaren, toen een stijgingspercentage van 5 % werd genoteerd.

3.2.1. Door het Vast Comité P in 2009 genomen beslissingen in klachtendossiers

De klachten die rechtstreeks bij de diensten van het Comité P worden ingediend, worden alle met dezelfde nauwgezetheid ter harte genomen. Toch kunnen niet al deze klachten ten gronde door het Comité P zelf worden behandeld. Soms dient het Vast Comité P vast te stellen onbevoegd te zijn *ratione materiae* of *personae*. Andere keren blijkt dat een andere dienst de klacht reeds in behandeling heeft of dat de klager afstand doet van zijn klacht. Daarnaast kan het Vast Comité P, op basis van zijn prioriteitenbepaling en overeenkomstig art. 10 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, de bevoegdheid om de klacht of aangifte te behandelen overdragen aan de betrokken politiedienst(en). Dergelijke autonome afhandeling betekent geenszins een 'abdication' van bevoegdheid vanwege het Vast Comité P maar wel een duidelijk teken van vertrouwen in de verantwoordelijke politieoverheden. Wat dit laatste betreft, werd in 2007 en 2008 evenwel een daling van dergelijke bevoegdheidsoverdrachten geconstateerd. In 2009 steeg dit soort beslissingen met 9 %; van 499 in 2008 naar 544 in 2009.

Het Vast Comité P behandelde in 2009 in totaal 2 537 klachten. Het merendeel van deze dossiers (81 %) werd in 2009 bij het Comité P aangemeld. Van 402 (16 %) klachtendossiers kreeg het Comité P in 2008 reeds melding. De overige behandelde klachten waren in 2007 (36 dossiers) of eerder (40 dossiers) bij het Vast Comité P geopend. **Aan deze 2 537 behandelde klachten kunnen 4 554 beslissingen worden gekoppeld**¹. In de navolgende tabel wordt een overzicht geboden van deze 4 554 beslissingen. Merk op dat deze cijfergegevens betrekking hebben op het aantal door het Vast Comité P genomen beslissingen en

2BSleutelprestaties

---

niet op het aantal behandelde klachten. **Aan een klacht kunnen meerdere beslissingen worden gekoppeld**, eventueel onder diverse categorieën onder te brengen. Voorts worden de 544 klachten die voor autonome afhandeling aan de politiediensten werden overgemaakt, onder dit type beslissing vermeld. De beslissingen die de betrokken politiediensten nadien in deze klachten nemen, worden hier niet in rekening gebracht.

De verwerking van statistische data zal verder verfijnd worden bij de voorbereiding van het activiteitenverslag 2010, met het oog op nog meer relevante statistische vaststellingen en conclusies.

Tabel 2: Overzicht van de 4 554 door het Vast Comité P in 2009 genomen beslissingen in 2 537 klachtendossiers

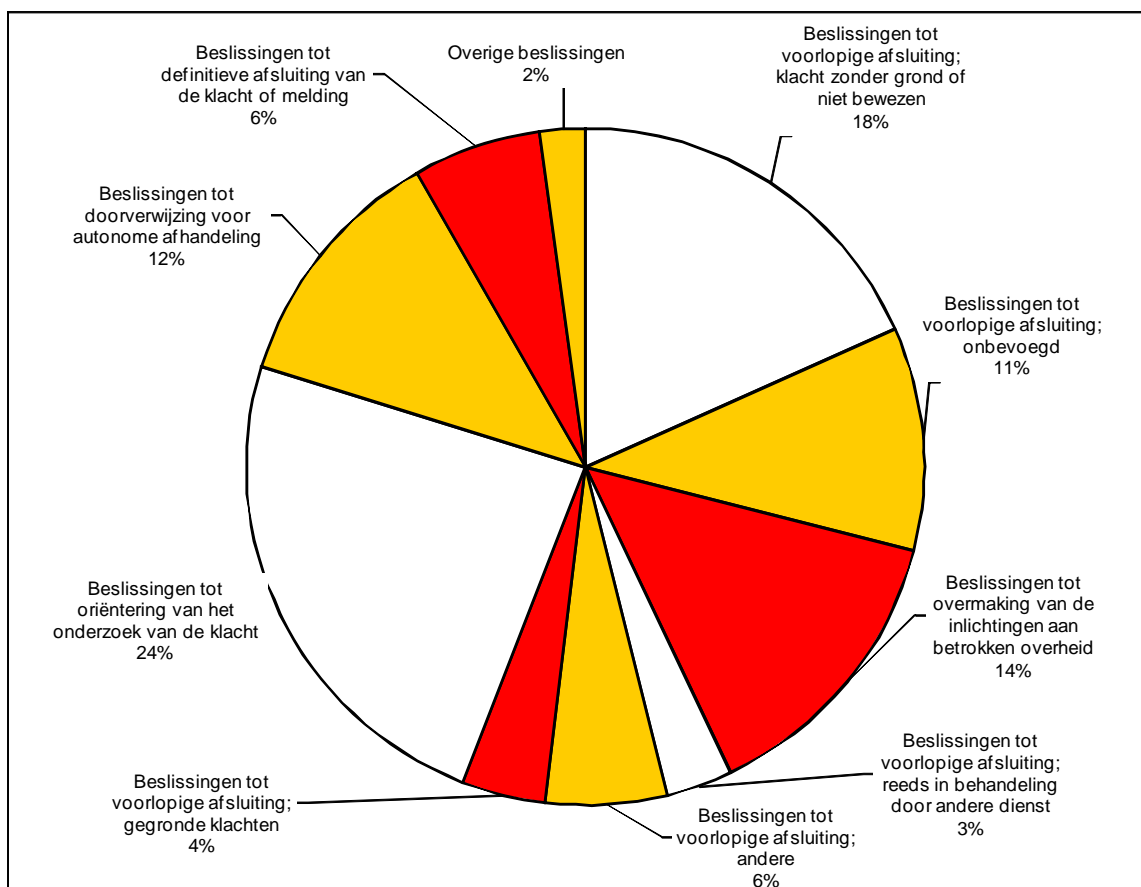
BESLISSINGEN	2009	
	na studie van de klacht	na onderzoek van de klacht
Beslissingen tot voorlopige afsluiting; klacht zonder grond of niet bewezen	108	726
Ongegrond/zonder voorwerp	46	39
Onvoldoende bezwaren	17	162
Geen concrete elementen	26	18
Geen fout (+felicities)	17	312
Geen disfunctie	2	195
Beslissingen tot voorlopige afsluiting; onbevoegd	458	29
Onbevoegd ratione personae	92	9
Onbevoegd ratione materiae	154	20
Betwisting van de vaststellingen	212	
Beslissingen tot overmaking van de inlichtingen aan betrokken overheid	557	78
Beslissingen tot voorlopige afsluiting; reeds in behandeling door andere dienst	143	
Beslissingen tot voorlopige afsluiting; andere	172	92
Inopportuun	23	7
Afstand/intrekking klacht	9	3
Andere	140	45
Weigering medewerking	-	37
Beslissingen tot voorlopige afsluiting; gegronde klachten	-	184
Individuele fout (overwegen van opmerking/vermaning)	-	84
Individuele fout (overwegen verder onderzoek op statutair vlak)	-	15
Individuele fout (overwegen schadevergoeding)	-	6
Individuele disfunctie (overwegen van opmerking/vermaning)	-	16
Individuele disfunctie (overwegen verder onderzoek op statutair vlak)	-	1
Individuele disfunctie (overwegen schadevergoeding)	-	3
Organisatorische disfunctie	-	42
Overige		17
Beslissingen tot oriëntering van het onderzoek van de klacht	1 085	-
Naar een lid van het Vast Comité P	23	-
Naar de Dienst Enquêtes P	188	-
Naar dienst intern toezicht of AIG	213	-
Naar de gerechtelijke overheden	111	-
Gewone vraag tot informatie gericht aan de politiedienst	550	-
Beslissing tot doorverwijzing voor autonome afhandeling ²	544	-
Beslissing tot definitieve afsluiting van de klacht of melding	278	-
Overige beslissingen	100	-
TOTAAL aantal genomen beslissingen	4 554	

Net als de vorige jaren had een vierde van de beslissingen die het Vast Comité P in 2009 nam betrekking op de oriëntering van het onderzoek van de klacht. Worden de 544 beslissingen tot doorverwijzing voor autonome afhandeling erbij geteld, dan houdt 35,8 % van de beslissingen een oriëntering in. Andere constante zijn de beslissingen die aantonen dat het Vast Comité P zich onbevoegd achtte om de ingediende klacht te behandelen. Hun aantal vertegenwoordigt 10,6 % van alle beslissingen. Onder deze categorie vallen onder meer de betwistingen van de door de politiediensten gedane vaststellingen. De in dit raam aangeklaagde of gemelde feiten betreffen rechtstreeks het in vraag stellen van de politionele vaststellingen, veelal kaderend in de verkeerswetgeving, waarvan de klager of aangever zelf het voorwerp uitmaakt. Dergelijke beslissingen werden in vergelijking met 2008 beduidend minder genomen; van 242 naar 211. Daartegenover staat dat binnen deze categorie de beslissing 'onbevoegd *ratione materiae*' een toename met een derde kent.

Werden in 2008 nog 195 beslissingen genomen die inhouden dat de **klacht gegrond** werd verklaard, dan **zakt dit cijfer met 4,6 % tot 184**. Beslissingen die aantonen dat er een individuele fout, een individuele disfunctie of een organisatorische disfunctie werd vastgesteld, maken 4,1 % uit van alle in 2009 genomen beslissingen.

In de navolgende grafiek wordt een zicht geboden op het aandeel van de verschillende beslissingscategorïeën voor het jaar 2009.

Grafiek 1: Aandeel van de verschillende categorieën beslissingen door het Vast Comité P genomen bij klachtendossiers behandeld in 2009

Het Comité P ontving in 2009 2 401 klachten waarvan 2 059 (85,6 %) hetzelfde kalenderjaar nog werden behandeld en afgesloten. Daarnaast behandelde het Comité P in 2009 ook nog 478 klachten die in voorgaande jaren werden gemeld. Deze 2 537 klachten kennen niet allemaal dezelfde complexiteit, vereisen niet alle dezelfde onderzoeksdaden of behoeven niet allemaal behandeling door het Comité P. Vandaar dat de doorlooptijd van klachten bij het Comité P zeer variabel is. Aan vele klachten die een

langere doorlooptijd kennen, kunnen nadien beslissingen over de gegrondheid worden gekoppeld. Dit blijkt duidelijk uit de beslissingscategorie 'beslissingen tot voorlopige sluiting; klacht zonder grond of niet bewezen', waar 8,4 % van de beslissingen genomen wordt na studie van de klacht en 91,6 % na onderzoek van de klacht. Daarnaast worden bij klachten geopend en afgesloten in 2009 driemaal meer beslissingen genomen op basis van studie van de klacht dan na onderzoek van de klacht. Bij klachten behandeld in 2009 maar in 2008 of eerder gemeld, zijn er daarentegen driemaal meer beslissingen die inhouden dat de beslissing werd genomen na onderzoek en niet na studie van de klacht.

In de navolgende tabel worden de beslissingen die het Vast Comité P nam in dossiers die het in de loop van 2009 behandelde naar categorie opgedeeld. Ter staving van bovenstaande vaststelling wordt ook een onderscheid gemaakt tussen de klachtendossiers die geopend zijn in 2008 of eerder en de klachtendossiers bij het Vast Comité P geopend in 2009.

Tabel 3: Overzicht van de beslissingen, opgedeeld in categorieën, genomen in de klachtendossiers in 2009 behandeld door het Vast Comité P, met onderscheid naar de openingsperiode van het dossier

BESLISSINGSCATEGORIE	Klachten geopend vóór 2009	Klachten geopend in 2009	Alle klachten behandeld in 2009
	aantal	aantal	aantal
Beslissing tot voorlopige afsluiting; ongegrond	265	499	764
Beslissing tot voorlopige afsluiting; onvoldoende bezwaren, geen concrete elementen of ongegrond	80	222	302
Beslissing tot voorlopige afsluiting; geen fout of disfunctie	188	280	468
Beslissing tot voorlopige afsluiting; onbevoegd	44	388	432
Beslissing tot voorlopige afsluiting; andere	39	216	255
Beslissing tot voorlopige afsluiting; gegrond	98	53	151
Beslissing tot voorlopige afsluiting; individuele fout	80	48	128
Beslissing tot voorlopige afsluiting; organisatorische disfunctie	32	10	42

Uit de bovenstaande tabel blijkt duidelijk dat er een verschil bestaat in bepaalde beslissingen genomen m.b.t. klachtendossiers geopend in 2009 en klachtendossiers die bij het Vast Comité P in 2008 of eerder werden geopend en waarin in de loop van 2009 een beslissing werd genomen. Beslissingen die inhouden dat het Vast Comité P zich uitspreekt over de gegrondheid van de klacht worden verhoudingsgewijs meer genomen bij klachten die in 2008 of vroeger werden ingediend. Dit geldt zowel voor de beslissingen dat er geen fout of disfunctie kon worden aangetoond als voor die klachten waar wel een fout of disfunctie, van individuele dan wel organisatorische aard, kon worden bewezen. Verklaring hiervoor is dat vooraleer het Comité P stelling neemt over de gegrondheid, de nodige onderzoekshandelingen dienen te worden verricht en er dus enige tijd verstrijkt.

3.2.2. Diversiteit van de beslissingen en aantal beslissingen per klacht

Aan de klachten die het Vast Comité P in de loop van 2009 behandelde, kunnen **77 verschillende soorten beslissingen** worden gekoppeld. In vergelijking met de in 2008 behandelde klachten nam de diversiteit in beslissingen af, want toen nam het Comité P 87 verschillende soorten beslissingen. Toch betekenen deze 77 verschillende beslissingen geen trendbreuk, aangezien dit cijfer nog steeds hoger ligt

dan in 2007, toen het Vast Comité P de klachtencel in werking stelde, die moest bijdragen tot de toepassing van een nieuwe, meer verfijnde procedure voor de klachtenafhandeling.

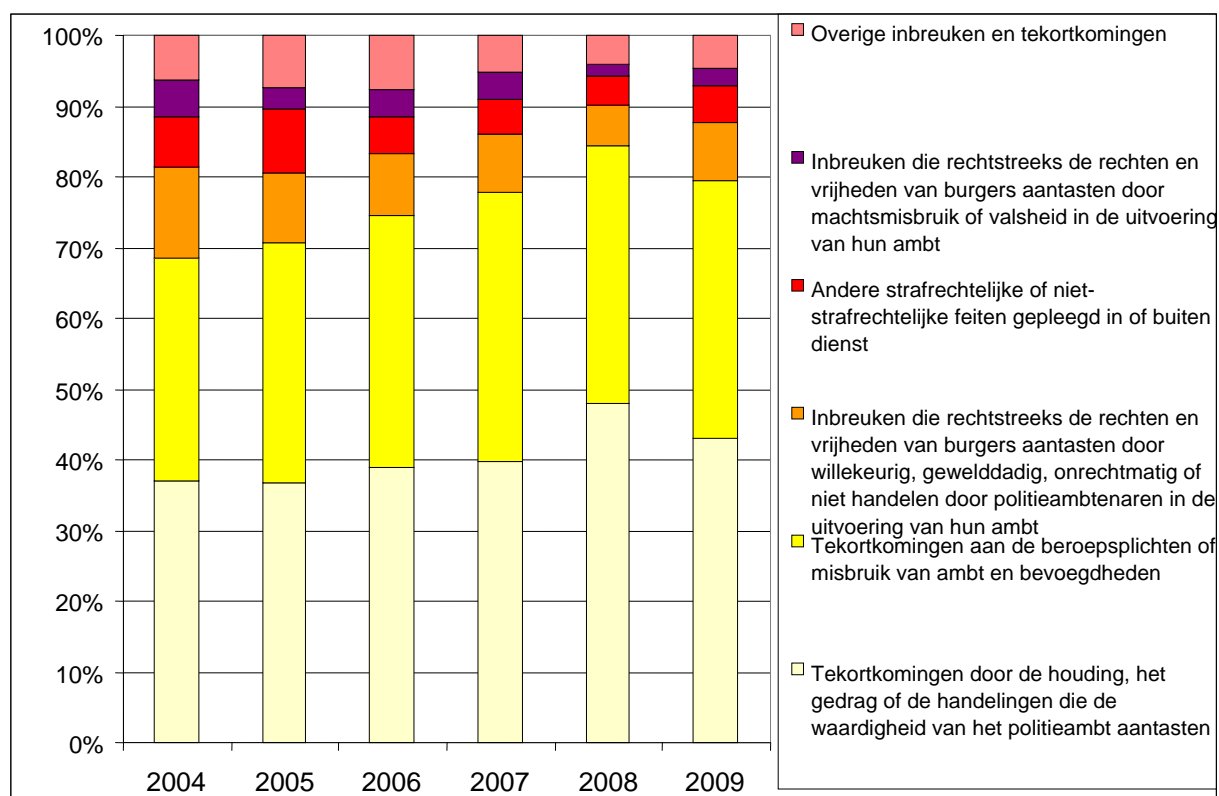
Aan **klachten** die in 2009 werden behandeld, kunnen **gemiddeld 2 beslissingen** worden gekoppeld. Net als voor het soort beslissingen is hier een verschil vast te stellen tussen enerzijds klachtendossiers geopend in 2009 en anderzijds klachtendossiers geopend in voorgaande jaren. Daaraan kunnen respectievelijk 1,8 en 2,7 beslissingen per klacht worden gekoppeld. Ook hier is dit verschil toe te schrijven aan dossiers die gezien hun complexere aard een langere doorlooptijd kennen en vandaar ook meerdere beslissingen van het Vast Comité P vereisen. Deze beslissingen behelzen vaak de doorverwijzing van de klacht voor behandeling en de uiteindelijke uitspraak van het Vast Comité P over de gegrondheid van de klacht.

3.2.3. Beslissingen over de (on)gegrondheid

Hierna volgen enkele grafieken waarbij de beslissingen over de (on)gegrondheid van de bij het Vast Comité P ingediende klachten en de aangemelde inbreuken en tekortkomingen worden geschetst. Het betreft **hier dus de door de klager gepercipieerde inbreuken, tekortkomingen en aantijgingen**. De referentieperiode is telkens het jaar waarin het dossier bij het Vast Comité P werd geopend. Klachten die door het Vast Comité P voor autonome afhandeling naar de betrokken korpsen zijn doorverwezen, werden niet in de cijfers opgenomen.

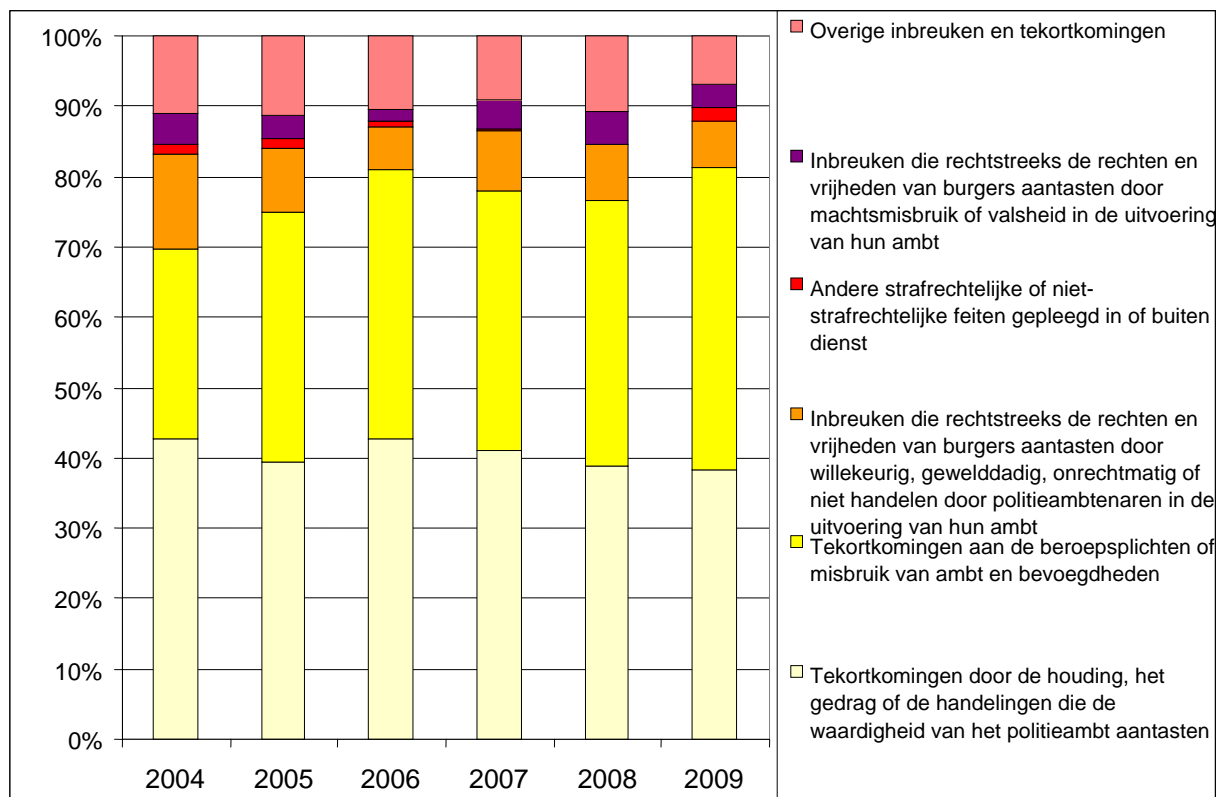
Grafiek 2: Evolutie van het aandeel van de inbreuken en tekortkomingen, opgedeeld naar categorieën, gelinkt aan de klachten ingediend bij het Comité P en waarbij door het Vast Comité P werd beslist dat de klacht zonder grond of niet bewezen was

Bij de klachten die zonder grond of niet bewezen worden geacht, werd in bijna 43 % van de gevallen een tekortkoming aangeklaagd die verband houdt met de houding, het gedrag of de handelingen die de waardigheid van het politieambt aantasten. Deze categorie inbreuken blijft, ondanks een lichte daling van de verhouding in vergelijking met 2008, de grootste. De tweede grootste categorie inbreuken wordt gevormd door de tekortkomingen aan de beroepspllichten of het misbruik van ambt en bevoegdheden. Over de jaren heen schommelt het aandeel van deze rubriek rond de 35 %.

Nemen we alle klachtendossiers die in 2009 werden geopend, ongeacht of ze al dan niet gegrond werden bevonden door het Vast Comité P, dan maken beide rubrieken samen 84 % uit van alle door klagers gemelde inbreuken en tekortkomingen. In 2008 was dit 85 % en het jaar voordien 81 %.

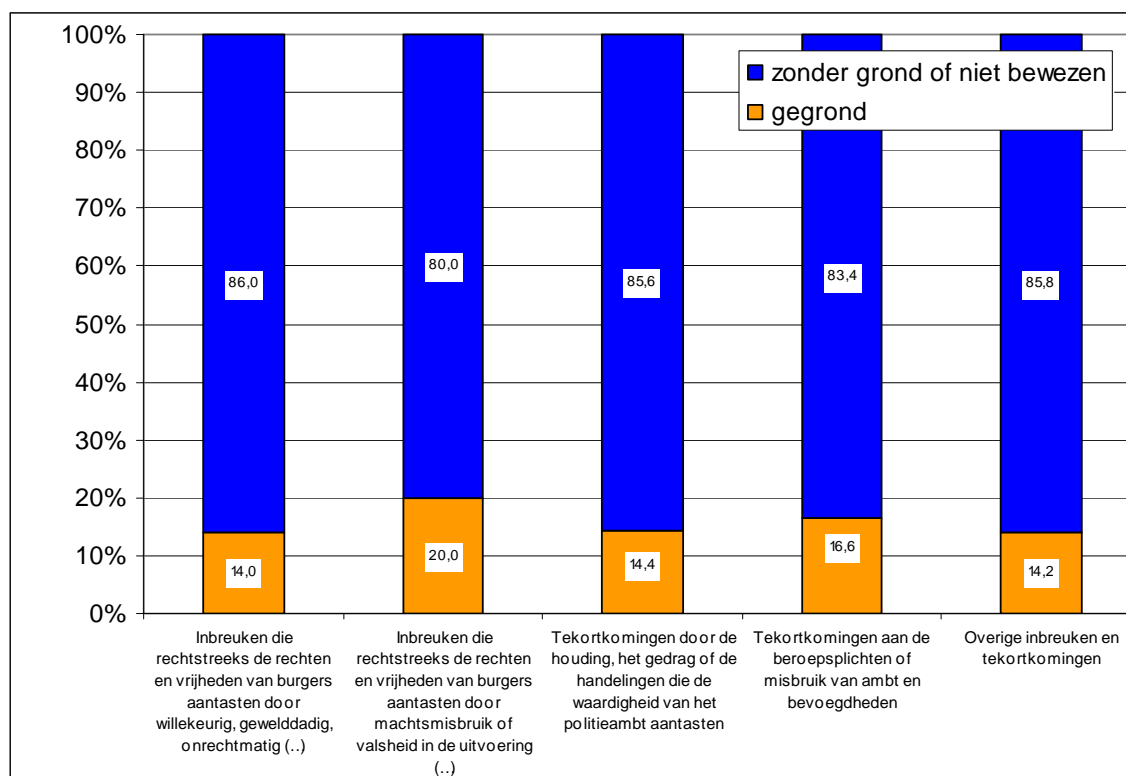
Grafiek 3: *Evolutie van het aandeel van de inbreuken en tekortkomingen, opgedeeld naar categorieën, gelinkt aan de klachten ingediend bij het Comité P en waarbij door het Vast Comité P beslist werd dat er sprake was van een individuele of organisatorische fout of disfunctie*

Ook bij de gegrond geachte klachten vertegenwoordigen de inbreukcategorieën 'tekortkomingen door de houding, het gedrag of de handelingen die de waardigheid van het politieambt aantasten' en 'tekortkomingen aan de beroepspllichten of misbruik van ambt en bevoegdheden' het gros van de initieel gemelde schendingen. Maakten deze categorieën in 2008 samen 78 % uit van het totaal aantal geregistreerde schendingen bij de gegronde klachten, dan stijgt hun aandeel in 2009 tot 81 %.

Hierna wordt, aan de hand van een grafiek, per schendingcategorie aangegeven welk aandeel het Vast Comité P in 2009 gegrond dan wel zonder grond of bewijs achtte. Enkel die klachten met een beslissing refererend aan de (on)gegrondheid van de klacht werden in rekening gebracht. Klachten waarbij zowel een beslissing verwijzend naar 'gegrond' als een beslissing in de zin van 'zonder grond, voorwerp of niet bewezen' voorkwam, werden niet in de cijfers opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer in een klacht meerdere politieambtenaren worden aangeklaagd, of wanneer het Vast Comité P een individuele politieambtenaar vrijpleit maar tegelijk een organisatorische disfunctie vaststelt.

Grafiek 4: Klachten in 2009 ingediend bij het Comité P opgedeeld naar type inbreuk en waarbij door het Vast Comité P een beslissing 'een/geen individuele fout of disfunctie' werd genomen

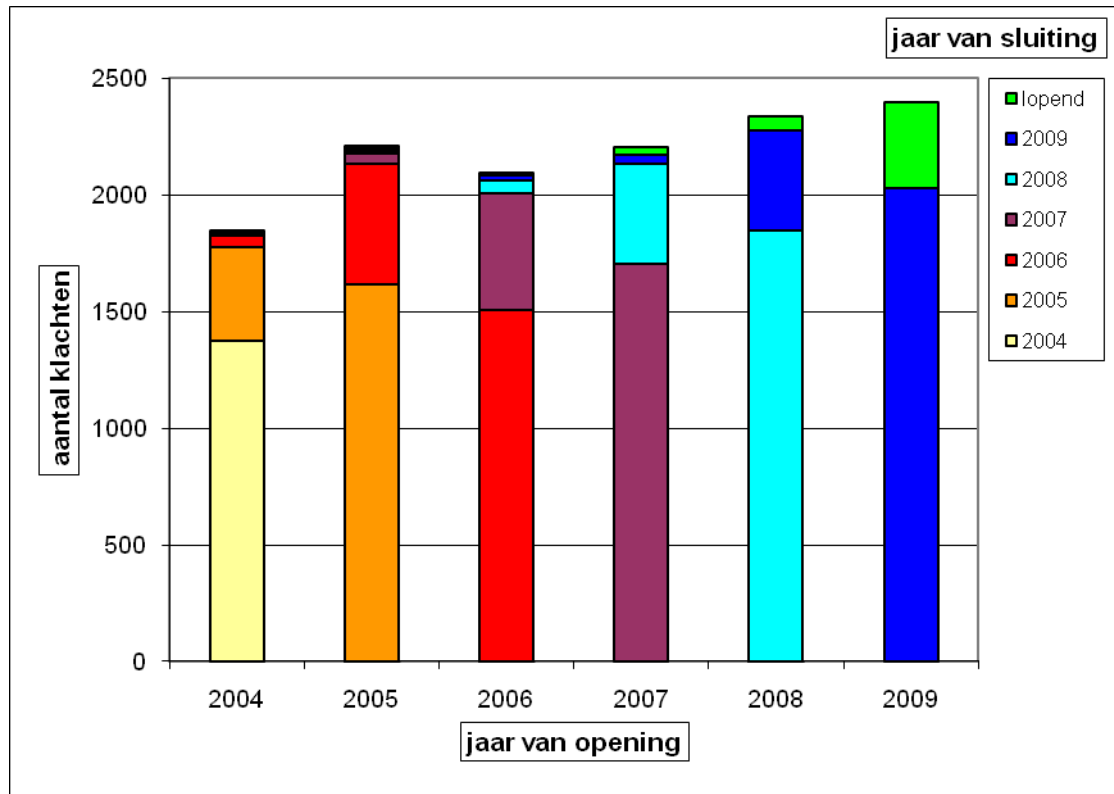

Per 100 klachten die het Vast Comité P in de loop van 2009 behandelde en waarbij het zich uitsprak over de (on)gegrondheid, zijn er 15,4 gegrond verklaard tegenover 84,6 zonder grond, zonder voorwerp of niet bewezen. Naargelang van het type gemelde schending zijn er verschillen vast te stellen die in vergelijking met voorgaande jaren evenwel minder uitgesproken zijn. Nemen we echter de gegevens van de voorbije vijf jaar, dan blijkt er noch een stijgende, noch een dalende trend te ontwaren in de gegrondheid van de klachten. De percentages blijven schommelen rond 85 % voor de klachten zonder grond of niet bewezen geacht en rond 15 % voor de gegronde klachten.

3.3. DOORLOOPTIJD VAN DE KLACHTEN BIJ HET VAST COMITÉ P

In de volgende grafiek wordt een longitudinaal overzicht geboden van de afhandeling van de klachten die rechtstreeks door klagers bij het Comité P zijn aangemeld.

Grafiek 5: Evolutie van het aantal klachten aangemeld bij het Comité P naar jaar van opening en jaar van afsluiting door het Vast Comité P

De stijgende trend die zich de voorbije jaren aftekende m.b.t. het aandeel klachten dat hetzelfde kalenderjaar nog werd afgesloten op het niveau van het Vast Comité P zet zich ook in 2009 door. In de periode 2004-2006 werd voor 72 % van de gemelde klachten het lopende kalenderjaar een beslissing genomen. In 2007 steeg dit aandeel naar 77 % en in 2008 naar 79 %. In 2009 werd 85 % van de klachten die rechtstreeks bij het Comité P werden gemeld hetzelfde jaar nog afgesloten. Ontegensprekelijk dient in dit raam verwezen te worden naar de inplaatsstelling van de klachtencel, waardoor klachten op een meer efficiënte wijze worden voorbereid voorafgaandelijk aan de plenaire zitting van het Vast Comité P.

Klachtendossiers die in 2009 werden geopend en afgesloten, kenden een gemiddelde doorlooptijd van 38 kalenderdagen. Bij klachtendossiers geopend en afgesloten in 2008 lag dit gemiddelde op 40 dagen en in 2007 op 51. Nemen we als referentie enkel het jaar van opening van een klacht, zonder rekening te houden met het jaar waarin het dossier werd afgesloten, dan noteren we een gemiddelde doorlooptijd van 43 kalenderdagen voor klachten ingediend in 2009, 67 voor klachten daterend van 2008 en 88 voor klachten uit 2007.

Ten slotte wordt gewezen op het gegeven dat klachten waar meerdere beslissingen aan gekoppeld kunnen worden een langere gemiddelde doorlooptijd kennen. Voor de klachten die afgesloten zijn in 2009, ongeacht hun jaar van opening, en slechts één beslissing kennen, bedraagt de gemiddelde doorlooptijd 24 dagen. Bij klachten met twee beslissingen loopt deze duurtijd op tot 113 dagen en bij klachten met drie beslissingen tot 185. Beperken we ons tot de klachtendossiers die binnen hetzelfde kalenderjaar geopend en afgesloten werden, dan geldt deze vaststelling ook, zij het dat de verschillen minder uitgesproken zijn.

3.4. PLENAIRE VERGADERINGEN

In 2009 heeft het Vast Comité P **43 plenaire vergaderingen** gehouden en **zeven gemeenschappelijke vergaderingen met het Vast Comité I**, meer bepaald in het raam van de gemeenschappelijke bevoegdheden en opdrachten van beide comités ten overstaan van het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD).

3.5. WERKBEZOEKEN

Onverminderd de onderzoeken verricht door de Dienst Enquêtes P en de bezoeken die de commissarissen-auditors aan vele zones en diensten hebben gebracht, hebben de leden van het Vast Comité P ook bezoeken gebracht aan verschillende lokale politiezones en diensten van de federale politie.

3.6. OBSERVATORIUMRAPPORT 2008

Naar jaarlijkse gewoonte heeft het Comité P zijn observatoriumrapport en activiteitenverslag 2008 neergelegd bij de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat, na deze verslagen eerst te hebben voorgelegd aan de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie opdat zij erop zouden kunnen reageren, desgevallend vóór de bespreking met de parlementaire begeleidingscommissies van de Comités P en I. Deze verslagen werden op 19 maart 2010 op constructieve wijze besproken met de leden van deze parlementaire begeleidingscommissies.

De observatoriumrapporten en de activiteitenverslagen van de voorbije jaren werden aan een externe evaluatie onderworpen in 2009. Met de verbeterpunten werd rekening gehouden bij de redactie van de rapporten over het werkingsjaar 2009.

3.7. VERSLAGEN

In 2009 heeft het Comité P 13 verslagen gestuurd aan de leden van de vaste commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers belast met de begeleiding van het Comité P, 29 verslagen aan de minister van Binnenlandse Zaken en 12 aan de minister van Justitie. Daarnaast werden 23 andere verslagen gericht aan een procureur-generaal of procureur des Konings en sommige verslagen ook aan een voorzitter van een politiecollege of een burgemeester. Sommige van deze verslagen werden tegelijkertijd aan meerdere bestemmingen overgemaakt.

Over de werking van het OCAD werden diverse verslagen opgesteld in samenwerking met het Vast Comité I. Een verslag werd overgemaakt aan de vaste commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers belast met de begeleiding van het Comité P alsmede aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken.

3.8. AANBEVELINGEN

Het Comité P heeft talrijke aanbevelingen geformuleerd aan verschillende politionele overheden en verantwoordelijken in een 50-tal toezichts- of klachtendossiers en nog vele andere in zijn observatoriumrapport 2008.

Hier kan een onderscheid worden gemaakt tussen de aanbevelingen die door het Comité P worden opgevolgd en de aanbevelingen die niet worden opgevolgd.

De aanbevelingen kunnen van allerlei aard zijn en betrekking hebben op het:

- opstellen van nieuwe richtlijnen;
- actualiseren van de bestaande richtlijnen;
- herinneren aan de geldende wet- en regelgeving;

- verfijnen van de gebruikte procedures of werkmethodes;
- invoeren van meer opvolging en controle;
- optreden tegen een individuele medewerker die een fout heeft begaan.

Reacties op de aanbevelingen

Het Comité P heeft steeds met veel belangstelling kennisgenomen van de reacties die het ontving op de conclusies of aanbevelingen geformuleerd in zijn verslagen.

Wat het observatoriumrapport 2008 betreft, werden, op één uitzondering na, geen reacties ter kennis gebracht van het Vast Comité P. Het feit dat dit rapport pas op 19 maart 2010 publiek werd, verklaart dit wellicht voor een deel.

In de mate van het mogelijke, vooral rekening houdend met de factor tijd of met de datum van bespreking met de vaste commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers belast met de begeleiding van het Comité P, zal het Comité P de voornaamste reacties ook blijven verwerken in zijn conclusies, eindverslagen of in de publieke versie van die verslagen. De verslagen van het Comité P zijn immers steeds de weergave van een bepaald beeld op een gegeven ogenblik. Tussen deze 'beeldopname', de analyse van de situatie en de lessen die men eruit trekt, enerzijds, en de publicatie van deze verslagen en hun bespreking met de vaste commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers belast met de begeleiding van het Comité P – zeker wat het observatoriumrapport betreft –, anderzijds, kan er logischerwijze heel wat tijd verstrijken en kan de situatie intussen veranderd zijn.

3.9. ADVIEZEN TEN BEHOEVE VAN INTERNATIONALE INSTANTIES

De aandachtspunten van het Comité P inzake de bescherming van de fundamentele rechten van de burgers in het kader van de uitoefening van het politieambt vallen ten dele samen met die van de internationale instellingen die onder het gezag van de Raad van Europa en de Verenigde Naties toezicht houden op de eerbiediging van de mensenrechten.

Op vraag van de regering en met de goedkeuring van het Parlement, verleent het Comité P geregeld zijn medewerking aan deze internationale instellingen die toezicht houden op de mensenrechten. De diversiteit van de kennis en informatie waarover het Comité P beschikt en de *knowhow* die het heeft opgebouwd in het opsporen van politionele disfuncties zijn voor deze instellingen van een zeker belang. Deze samenwerking uit zich op verschillende manieren: meewerken aan het opstellen van periodieke rapporten, ontmoeten van vertegenwoordigers tijdens periodieke of ad-hocbezoeken of beantwoorden van punctuele vragen.

Zo heeft het Comité P zijn bijdrage geleverd in het kader van de opmaak van het vijfde rapport van België over de toepassing van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, dat begin februari 2009 aan de Raad voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties (HRC) werd overgemaakt. Deze bijdrage handelde over de volgende thema's: de aantijgingen van politioneel geweld, de onafhankelijkheid en de objectiviteit van de Dienst Enquêtes P, de aantijgingen van excessief gebruik van dwang bij de verwijdering van vreemdelingen en de rechten van opgesloten personen.

In 2009 heeft het Comité P ook zijn bijdrage geleverd in het kader van de schriftelijke repliek van de Belgische regering op de conclusies en aanbevelingen die het Comité tegen foltering van de Verenigde Naties (CAT) had geformuleerd ingevolge zijn analyse van het tweede periodieke rapport van België. Het Comité P leverde antwoordelementen op de aanbevelingen van het CAT met betrekking tot het extern toezicht op de verwijderingsoperaties van vreemdelingen (meer in het bijzonder het nemen van alternatieve maatregelen om de controles te versterken, zoals het gebruik van videocamera's en de controle door de burgermaatschappij), de onafhankelijkheid van het Comité P en de toepassing van de wettelijke verplichting om elke vrijheidsberoving in te schrijven in het register der vrijheidsberovingen, het systematisch nazicht van de naleving van deze verplichting en de inschrijving in dit register van de tekenen van verwondingen van bij de aankomst op het "commissariaat".

Op 28 september 2009 had het Comité P een ontmoeting met de delegatie van het Europees Comité ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (CPT) in het kader van diens 5de periodieke bezoek aan ons land, dat plaatsvond van 28 september tot 7 oktober 2009. Er

werd onder meer gesproken over de volgende zaken: de evolutie van het wettelijk kader, de vaststellingen die het Comité P doet naar aanleiding van bezoeken aan cellen, het dragen van de bivakmuts, het veiligheidskorps, het gebruik van de *teaser*, de gedwongen repatriëringen, het aantal klachten wegens politieel geweld, de mentaliteitsverandering binnen de politiediensten naar een cultuur waarin laakbare handelingen door collega's worden aangegeven en de onafhankelijkheid van de Dienst Enquêtes P.

Begin 2009 had het Comité P, met het oog op de voorbereiding van dit bezoek aan België, een aantal documenten ter informatie aan de delegatie van het CPT gestuurd. Dit waren onder meer uittreksels uit zijn jaarverslagen 2005 en 2006, betreffende de doorgangscellen (amigo's) en de problematiek van de teruggrijpingen en repatriëringen, een exemplaar van de publicatie van het Comité P over de doorgangscellen en bewaarkamers bij de politie, een exemplaar van de publicatie van het Comité P over de incidenten met personen onder politietoezicht, het syntheseverslag over het bezoek aan de amigo's bij de politie in 2008, de vaststellingen en aanbevelingen ingevolge het bezoek aan de politiecommissariaten "Botermarkt" et "Accent" van de zone RIHO, het verslag betreffende het bezoek aan de cellen van het politiecommissariaat van de zone Montgomery, het verslag betreffende het bezoek aan de cellen van de politiecommissariaten van de zone Zuid en het verslag betreffende het bezoek aan de opsluitingsplaatsen gebruikt door de politiediensten in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

Om de internationale instellingen die toezicht houden op de eerbiediging van de mensenrechten beter bekend te maken en het resultaat van hun werkzaamheden op politieel vlak op zo ruime mogelijke schaal te verspreiden, heeft het Comité P hierover in 2009 verschillende bijdragen gepubliceerd in het Politiejournaal. Die publicaties handelden respectievelijk over de Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid (ECRI), het Comité voor de uitbanning van rassendiscriminatie van de Verenigde Naties (CERD) en het Europees Comité ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (CPT).

3.10. DIENST ENQUÊTES P

De Dienst Enquêtes P voert verschillende types onderzoeken uit die bijdragen tot de beeldvorming over het functioneren van de politiediensten. We onderscheiden de klachtonderzoeken, de strafonderzoeken en de thematische onderzoeken. Hierna wordt een overzicht geboden van het aantal onderzoeken dat de Dienst Enquêtes P opende in 2009.

Werden er in 2009 bijna 3 % meer klachten rechtstreeks bij het Comité P ingediend, dan zette deze stijging zich niet door in het aantal klachtonderzoeken dat door de Dienst Enquêtes P werd gevoerd. Van de 2 401 klachten besliste het Vast Comité P er 113 voor onderzoek over te maken aan zijn Dienst Enquêtes P. Dit is een daling met 39 %. Deze 113 klachten maken 4,7 % uit van alle door het Comité P in 2009 ontvangen klachten. In 2008 bedroeg dit aandeel nog 7,9 %. De verklaring hiervoor is o.m. terug te vinden in de werking van de klachtencel en de impact van haar voorbereidende werk op de oriëntatie die het Vast Comité P aan de klachten geeft. In het bijzonder voor de beslissingen '127' die een overmaking aan betrokken politiedienst voor autonome afhandeling inhouden, zorgt dit voor een meer nauwkeurige selectie. Klachten worden alleen overgemaakt aan de Dienst Enquêtes P indien zij aan vooraf bepaalde criteria voldoen die overeenstemmen met de beleidsprioriteiten van het Vast Comité P. Het Comité P streeft hier ook een daling na, aangezien de instelling geen eerstelijnsklachtenbureau is. De capaciteit die daar wordt gewonnen, wordt besteed aan bredere (thematische) toezichtsonderzoeken. De gewenste daling van het aantal aan de Dienst Enquêtes P overgemaakte klachten is een positieve trend en het gevolg van een beleidsoptie.

Het aantal geopende thematische onderzoeken steeg in 2009 daarentegen van 22 tot 28, met inbegrip van een paar diepgaande en arbeidsintensieve onderzoeken.

De werklust die deze onderzoeken met zich meebrengt, is zeer verschillend en het is daarom niet aangewezen enkel te focussen op het aantal gevoerde onderzoeken. Aan de integriteitsaudit in de lokale recherche van Antwerpen bijvoorbeeld werd door een zevental leden van de Dienst Enquêtes P gedurende meerdere maanden intensief gewerkt. Ook de doorlichting van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling (ADCB) van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie nam heel wat capaciteit in beslag waarbij drie commissarissen-auditors zich verscheidene maanden bogen over dit dossier. We vermelden nog de grootschalige controle van een dienst intern toezicht, waar 255 dossiers werden herbekeken. In 2009 werd tevens gestart met een brede rondgang van de diensten intern toezicht in

30 zones. Daarnaast werd, naar aanleiding van de vastgestelde onregelmatigheden bij de wapeninzameling, hiernaar een grootschalig toezichtsonderzoek gevoerd.

Deze opsomming is echter niet limitatief en niet representatief voor de werklust omdat in 2009 ook verder werd gewerkt in thematische onderzoeken die in voorgaande jaren werden geopend en nog niet waren afgesloten.

Het aantal strafonderzoeken gevoerd door de Dienst Enquêtes P laat voor het vierde jaar op rij een daling optekenen. De daling tegenover 2008 bedraagt 7,2 %. Deze daling is echter minder markant dan in 2006 en 2007 toen er een vierde tot ruim een derde minder onderzoeken werden geopend. In vergelijking met de jaren 2003-2005 betekenen de 259 in 2009 geopende en gevoerde onderzoeken een halvering. Geografisch zijn de dalingen voor 2009 te situeren in de gerechtelijke arrondissementen Brussel (van 82 naar 59), Arlon (van 23 naar 8) en Charleroi (van 23 naar 10). Daartegenover valt een forse toename op in een bepaald gerechtelijk arrondissement (van 9 naar 24), wat illustreert hoe indicatief deze cijfers slechts zijn, omdat de stijging in dit arrondissement volledig werd bepaald door het aantal onderzoeken gevoerd naar een welbepaalde politieambtenaar.

In 2009 werd bijna de helft van de strafonderzoeken geopend in Wallonië, een vijfde in Brussel en een derde in Vlaanderen.

Wat de aanvrager van de strafonderzoeken betreft, lijkt 2009 een gelijkaardig beeld te vertonen als de voorgaande jaren. 53 % gebeurt op vraag van de procureur des Konings, 19 % van de vragen gaat uit van de onderzoeksrechter, 1 % van de arbeidsauditeur en 14 % van de dossiers vloeit voort uit aanvankelijke processen-verbaal die ambtshalve werden opgesteld door de commissarissen-auditors.

Ten slotte zijn er de klachten die rechtstreeks bij het Comité P worden ingediend en vervolgens een strafrechtelijk vervolg krijgen, goed voor 13 %. Het aandeel van dergelijke strafrechtelijk geworden klachten daalt in vergelijking met de voorgaande jaren lichtjes.

3.11. CEL BEELDVORMING

De cel beeldvorming heeft in 2009 voor de tweede maal het observatoriumrapport en het activiteitenverslag voorbereid volgens het concept van het vernieuwde model voor de beeldvorming van het Comité P. In 2009 werd ook reeds gestart met de redactie van het 'observatoriumrapport 2009', gelet op het engagement van het Vast Comité P om de vaste commissies van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van de Senaat belast met de begeleiding van respectievelijk het Comité P en het Comité I zijn observatoriumrapport en activiteitenverslag voor het zomerreces te overhandigen.

De cel bood verder interne, methodologische ondersteuning in het raam van de toezichtsonderzoeken die door de Dienst Enquêtes P worden gevoerd en verrichtte ook activiteiten van onderzoek en ontwikkeling naar (nieuwe) methoden die kunnen bijdragen tot het verder verbeteren van de kwaliteit van de toezichtsonderzoeken en de rapportering erover.

Om haar opdrachten te kunnen uitvoeren, werd in 2009 ook beslist om de cel met drie medewerkers te versterken.

3.12. KLACHTENCEL

Het aantal klachten dat bij het Comité P wordt ingediend, blijft doorheen de jaren toenemen. In 2009 werden 2 401 nieuwe klachten geregistreerd. Dit is een stijging met 2,7 % ten opzichte van 2008. Een van de taken van de klachtencel is de verwerking van deze klachten met het oog op hun oriëntatie door het Vast Comité P.

In 2009 heeft de klachtencel 3 753 meldingen manueel gecodeerd (tegenover 4 931 in 2008), zijnde 231 meldingen inzake vonnissen, arresten en beschikkingen (art. 14, 1ste lid van de wet van 18 juli 1991), 1 531 meldingen inzake gerechtelijke onderzoeken en opsporingsonderzoeken waarin leden van de politiediensten betrokken zijn (art. 14, 2de lid), 1 383 meldingen inzake klachten rechtstreeks ingediend bij de politie (art. 14bis, 1ste lid) en 358 meldingen inzake tucht- of ordemaatregelen (art. 14bis, 2de lid).

Wat de informatie overgemaakt door de politiediensten (art. 14bis, 1ste en 2de lid) betreft, daalde het totaal aantal coderingen van 3 310 in 2008 tot 1 741 in 2009, zijnde een vermindering van 47 %. Een deel van

deze informatie wordt voortaan immers rechtstreeks in de databank van het Vast Comité P ingevoerd via de KLFP-toepassing. Het cijfer voor het jaar 2009 slaat dus op de inlichtingen die derden aan de klachtencel hebben laten worden via onder meer de papieren ad-hocformulieren die door de leden van de cel nog manueel moesten worden gecodeerd. De capaciteit die door deze daling van de werklust vrijkomt, wordt besteed aan de integratie van de gegevens afkomstig uit KLFP in de dossiers van het Vast Comité P. Dit project is volop aan de gang en zal op termijn toelaten alle informatie betreffende eenzelfde feit in één enkel dossier bijeen te brengen, zodat dit gemakkelijker kan worden beheerd.

4. RESULTATEN SAMENLEVING

4.1. HET COMITÉ P IN DE PERS

In de 218 artikelen die in 2009 verschenen zijn in de nationale pers en waarin het Comité P rechtstreeks of onrechtstreeks werd genoemd, zijn er 4 grote categorieën artikelen te onderscheiden: de stukken die te maken hebben met de onderzoeksdossiers rond mandaathouders van de federale of de lokale politie, de publicaties naar aanleiding van de resultaten van (thematische) toezichtsonderzoeken die door het Comité P werden gevoerd, de artikelen die verschijnen over gevoerde onderzoeken naar het individueel optreden van politiemensen en ten slotte de publicaties omtrent het Comité P zelf.

De eerste categorie met betrekking tot onderzoeken gevoerd naar de mandaathouders van de federale of lokale politie bevat de meeste persartikelen. Ruim een derde van de geschreven artikelen in 2009 handelde over de zaak rond de commissaris-generaal van de federale politie. Ook het onderzoek naar de korpschef van de lokale politie Brussel/Elsene kwam regelmatig in de pers met 9 publicaties, hetgeen minder was dan in 2008. De mediabelangstelling voor de onderzoeken naar deze mandaathouders luwde in de zomer van 2009. Het onderzoek naar het incident met de korpschef van de politiezone Gent kwam wat later aan bod, in 22 artikelen. Ook het onderzoek naar de gerechtelijke directeur van de Brusselse gerechtelijke politie kwam 7 keer in de pers. Deze artikelen handelden over zijn rol als directeur van de federale gerechtelijke politie van Brussel in de zaak rond een rechter van de rechtbank van koophandel te Brussel.

De tweede categorie omvat persartikelen naar aanleiding van het openbaar worden van rapporten over (thematische) toezichtsonderzoeken die door het Comité P werden gevoerd of het publiceren van het observatoriumrapport. Dit laatste kan steevast op de nodige persaandacht rekenen. Rechtstreeks of onrechtstreeks werd 23 keer verwezen naar onderdelen ervan zoals over de bestuurlijke en gerechtelijke aanhoudingen, de opleiding en rekrutering van de politie, de algemene nationale gegevensbank (ANG) en het vuurwapengebruik bij jonge agenten en het aantal ingediende klachten.

Negenenveertig keer, wat een status-quo is ten opzichte van het vorige jaar, kon via de pers worden vernomen dat het Comité P onder meer een integriteitsaudit uitvoerde bij de lokale recherche van de politiezone Antwerpen, alle dossiers van een dienst intern toezicht doorlichtte, de misbruiken van politieambtenaren naar aanleiding van de inzamelactie van verboden en illegale wapens onderzocht, de houding van de politie bij een anti-islambetoging in Brussel naging of het politieoptreden in gevangenis, onder andere Vorst, ging onderzoeken.

Een derde categorie is de groep van artikelen die verschijnen over gevoerde onderzoeken naar het individueel optreden van politiemensen. In de geschreven pers van 2009 werden hieraan 18 publicaties gewijd. Enkele voorbeelden hiervan zijn het onderzoek naar een huiszoeking in het kader van de opsporing van een ontsnapte gangster, een controle uitgevoerd door de politie naar aanleiding van een manifestatie, de houding van de politie bij het voeren van een gerechtelijk onderzoek, de houding van een politiechef in een bepaald gerechtelijk arrondissement of nog het optreden van de politie bij de controle van een bepaalde voetballer.

Aangezien burgers en overheden klachten kunnen indienen bij het Comité P, zijn dit alvast twee bronnen die ook zelf de pers kunnen informeren. Het gebeurt wel vaker dat bevoegde overheden of betrokken partijen zelf meedelen dat het Comité P een onderzoek zal uitvoeren of heeft uitgevoerd om zo aandacht te vragen of te wijzen op de ernst van de gebeurtenissen die zich, volgens hen, hebben voorgedaan. Een andere mogelijkheid waardoor de pers geïnformeerd kan worden, is door de publicatie van de onderzoeksrapporten door het Comité P zelf.

De vierde en laatste categorie van persartikelen handelt over het Comité P zelf. In 2009 kreeg de interne werking van het Comité P minder aandacht. De 19 bijdragen in de pers behandelden onder meer de voorzitterswissel van het Vast Comité P, waarbij werd bericht over het vertrek van de heer Vandoren naar het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse en de benoeming van de heer Van Lijsebeth als nieuwe voorzitter. Eind 2009 werd ook nog bericht dat de Kamer van volksvertegenwoordigers een gebouwencomplex had aangekocht waarin het Comité P, samen met andere diensten van het parlement, zal worden gehuisvest.

4.2. PARLEMENTAIRE VRAGEN

Geregeld zijn onderzoeken en verslagen van het Comité P de voedingsbodem of de referentie voor vragen die parlementsleden stellen aan de ministers die voor de betrokken diensten verantwoordelijk zijn. Dat parlementairen zijn thema's overnemen, is een duidelijk voorbeeld van de rol die het Comité P ten dienste van de wetgevende macht vervult.

In 2009 werden in totaal 37 parlementaire vragen gesteld die gerelateerd zijn aan de onderzoeken en verslagen die het Comité P uitvoert. Van deze vragen werden er 29 in de bevoegde commissies gesteld, 7 vragen werden schriftelijk ingediend en een vraag werd mondeling gesteld tijdens een plenaire zitting.

De meeste parlementaire vragen gingen over het politioneel geweld in de gevangenis van Vorst (7 vragen), de zaak rond de commissaris-generaal (5 vragen), de handel in wapens door politieambtenaren naar aanleiding van de inzamelactie (4 vragen) en politionele aspecten in de zaak rond een rechter van de rechtbank van koophandel (2 vragen). Verder kwamen nog aan bod: de KB-Lux-affaire, de opleiding van politieambtenaren, de onervarenheid van pas afgestudeerde politieambtenaren in grootsteden, het centraal wapenregister en het optreden van de politie van Gent naar aanleiding van een betoging.

4.3. BIJDRAGE AAN INTERNATIONALE EXPERTISENETWERKEN

Het Comité P is zich blijven inzetten voor de activiteiten van EPAC (*European Partners Against Corruption*), het Europees netwerk van organen belast met het extern toezicht op de politiediensten en de corruptiebestrijding.

Als voorzitter van de werkgroep « *EPAC staff exchange* » – die als opdracht heeft concrete maatregelen uit te werken en door te voeren om de samenwerking en de uitwisseling van medewerkers tussen de partners van het EPAC-netwerk te bevorderen –, heeft het Comité P in 2009, in Brussel, 3 werkvergaderingen georganiseerd. Tijdens die vergaderingen werden diverse instrumenten ontwikkeld om de uitwisseling van medewerkers binnen EPAC te vergemakkelijken en werden enkele initiatieven uitgewerkt om een gemeenschappelijk platform te creëren waarop allerhande (openbare en niet-operationele) informatie die nuttig kan zijn voor de uitoefening van de opdrachten van de EPAC-partners kan worden gedeeld en uitgewisseld.

Het Comité P was tevens actief in de werkgroep « *Police Oversight Principles* », voorgezeten door de Britse « *Independent Police Complaints Commission* », die gezamenlijke standaarden wil bepalen voor de organen die belast zijn met het extern toezicht op de politiediensten.

Het Comité P woonde de jaarlijkse EPAC-conferentie bij, die werd gehouden in Nova Gorica (Slovenië), van 4 tot 6 november 2009, en resulteerde in de goedkeuring van een charter om de samenwerking binnen EPAC enigszins te formaliseren.

Een lid van de Dienst Enquêtes P heeft de « *International Anti-corruption summer school* » (IACSS) bijgewoond van 9 tot 18 juli 2009 te Hernstein (Oostenrijk).

5. LEIDERSCHAP, STRATEGIE EN BELEID

Het Comité P hield zijn jaarlijkse strategische vergaderingen in 2009 op 8 en 9 april, op 23 en 24 april en op 20 oktober. Daar werd de balans opgemaakt, niet alleen van de activiteiten maar ook van de voltooide en lopende projecten om op basis daarvan het actieprogramma voor de periode tot eind 2009 bij te stellen.

Net als in het verleden, is het Comité P de implementatie van zijn actieplannen en zijn prioritaire projecten periodiek blijven opvolgen.

Overeenkomstig zijn *mission statement* streeft het Comité P een hoog niveau van professionalisme na en, als lerende organisatie, heeft het zich tot doel gesteld kwaliteitsvol werk af te leveren en in zijn werking en de uitoefening van zijn bevoegdheden en wettelijke opdrachten uitmuntendheid na te streven. Vanuit dit oogpunt hecht het Comité P ook veel belang aan het op peil houden van de kennis en het professionalisme van zijn medewerkers, binnen al zijn geledingen. Daarom werd niet alleen aan de leden van het Vast Comité P de kans geboden om deel te nemen aan talrijke studiedagen, seminars, colloquia, opleidingen, etc., maar heeft het Vast Comité P in de loop van 2009 opnieuw zelf dergelijke opleidingsactiviteiten georganiseerd voor zijn administratief personeel en voor zijn commissarissen-auditors.

6. MEDEWERKERS

In 2009 hebben vier personen de administratieve dienst van het Comité P en negen de Dienst Enquêtes P versterkt. Een lid van het administratief personeel (die OCMW-ontvanger is geworden) en twee commissarissen-auditors hebben het Comité P verlaten (de ene is met pensioen gegaan en de andere is gemuteerd naar de diensten van de federale politie). Op 31 december 2009 telde het Comité P 50 commissarissen-auditors en 36 administratieve medewerkers.

6.1. OPLEIDINGEN

Ook in 2009 bleef het Comité P vasthouden aan de *total quality management*-aanpak. Het heeft daartoe interne opleidingen georganiseerd en deelgenomen aan externe opleidingen.

In totaal hebben de **leden van de Dienst Enquêtes P in 2009 87 opleidingen gevolgd**. Verscheidene leden van het Vast Comité P of van de Dienst Enquêtes P woonden studiedagen bij, over allerhande thema's, als spreker, deelnemer of toehoorder: Centre d'Études sur la Police (CEP), Centrum voor Politiestudies (CPS), Katholieke Universiteit Leuven (KUL), Vrije Universiteit Brussel (VUB), Koninklijke Militaire School (KMS), Nationale School voor Officieren, Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO), etc.

6.1.1. Interne opleidingen

Tijdens de opleidingen georganiseerd **voor zowel de Dienst Enquêtes P als de administratieve dienst** kwamen de volgende **thema's** aan bod:

« ANG », « Deontologie », « Vrijheidsberoving », « Gebruik van dwang », « Familierecht », « Gebruik der talen », « Fouilleringen », « Wet op het politieambt », « Gerechtelijke en bestuurlijke organisatie », etc.

6.1.2. Externe opleidingen

Van de opleidingen **voor de Dienst Enquêtes P** zijn de volgende **thema's** het vermelden waard:

« La vidéosurveillance » (CEP), « Diversiteitsmanagement » (KMS), « Actuele vraagstukken van bestuurlijke politie » (CPS), « Evaluatie van de evaluatie van de politiehervorming » (VUB), « Grondige vraagstukken in strafrecht » (DSER), « Le respect des droits de l'homme » (CEP), « Het recht op bijstand van een advocaat bij het verhoor » (VUB), « Het rapport besproken » (KMS), « Human rights and police discretion » (VUB), « Personne de confiance » (CEP), « Vertrouwenspersoon » (CPS), « Acquérir l'expertise dans les marchés publics » (IFA), « Discipline » (DSEF), « Licence to think » (CEP), « Actualités du droit de la lutte contre la discrimination » (FUSL), « De politiehervorming: politie en wetenschap in debat » (KUL), « Gebruik telescopische matrak » (DSEF), etc.

In februari 2009 woonde een commissaris-auditor in Trier het jaarlijkse forum « *Combating corruption and fraude in the EU* » bij.

In maart 2009 namen twee commissarissen-auditors deel aan een assessment in het kader van het concours voor de Excellence Award EFQM 2009 op Europees niveau.

Voor de Dienst Enquêtes P werden de voornaamste opleidingen en informatiesessies verstrekt door CEP, CPS, KUL, VUB, OFO, etc.

De **administratieve medewerkers** hebben ook de mogelijkheid gekregen om opleidingen te volgen of studiedagen en colloquia bij te wonen, over diverse onderwerpen zoals:

« Personne de confiance » (CEP), « Vertrouwenspersoon » (CPS), « reanimatiecursus » (CPS), « Klachten bij de politie », « Gestion du stress », « Écrire sans fautes », « La lutte contre les infractions environnementales », « Assertivité », « Les pratiques des inspections sociales », « Gebruik van dwang », « Le respect des droits de l'homme », etc.

Talenkennis en taalbeheersing spelen ook een belangrijke rol in de keuze van de opleidingen: « Néerlandais sur le lieu de travail », « Engels op het werk », « Voorbereiding examen Frans schriftelijk », « Moedertaal tekst begrijpen », « Écrire sans fautes », « Taalfouten maken, dat kan

niet! », « Néerlandais », « Néerlandais midi bavard », etc. Net als informatica trouwens: « Excel formules », « Powerpoint », « Excel basis », « Maîtriser les fonctions de base de Word », « Oracle database SQL Fundamentals I », etc.

Tot slot werd bijkomende kennis vergaard die de werking van de instelling ten goede komt, met name op het vlak van de beheersing van de begrotingsprocessen, de parametraging van boekhoudkundige tabellen met het oog op hun verwerking in het boekhoudprogramma « BOB 50 », een opleiding over de arbeidsongevallenwetgeving (SYNTRA), een opleiding over de interne controle in de overheidssector (ICHEC-Entreprises), een opleiding over de beheersing van budgettaire en boekhoudkundige processen in de overheidssector (ICHEC-Entreprises), een opleiding over boekhoudkundige gerechtelijke expertise (Ateliers des FUCAM), etc.

6.2. SOCIOCULTURELE ACTIVITEITEN

Het Comité P ondersteunt actief zijn sport- en cultuurkring en het sociaal fonds van de instelling. Op 5 juni 2009 organiseerde het Comité P een teambuildingdag voor alle personeelsleden. Zijn sociale raad en zijn sport- en cultuurkring kwamen respectievelijk een en vijf keer bijeen. De sport- en cultuurkring organiseerde verschillende activiteiten die op heel wat bijval van de personeelsleden konden rekenen.

7. PARTNERSCHAPPEN EN MIDDELEN

7.1. PARTNERSCHAPPEN

In 2009 was het Comité P lid van de European Foundation for Quality Management (EFQM), het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg (VCK), de Belgian Business Excellence Success Transfer (BBEST), het Centrum voor politiestudies (CPS), het Centre d'Études sur la police (CEP) en het European Institute of Public Administration (EIPA).

Verscheidene leden van het Comité P of de Dienst Enquêtes P woonden de meest diverse studiedagen bij, als spreker of als voorzitter van de zitting of de werkgroep: CEP, CPS en EFQM.

In 2009 besteedde het Comité P verder aandacht aan de uitbouw en de versteviging van verschillende vruchtbare en constructieve partnerschappen.

7.2. MIDDELEN

7.2.1. Dotatie, uitgaven en middelen

Op het vlak van de kapitaaluitgaven werden in 2009 op informaticavlak vooral de aankopen van computers, flatscreens, draagbare printers en softwarelicenties ingeschreven.

7.2.2. Proces van controle en goedkeuring van de rekeningen

Elk jaar zendt het Comité P, in de loop van de maand juni en in het kader van de opmaak van de federale uitgavenbegroting, zijn begrotingsvoorstellen over aan de FOD Budget en Beheerscontrole en dit overeenkomstig de instructies die de eerste minister en de minister van Begroting ter zake hebben gegeven aan de leden van de regering en het parlement.

De door het Comité P gevraagde dotatie wordt dan ingeschreven in Afdeling 33: 'Dotaties aan de instellingen die uit de federale wetgevende vergaderingen voortkomen – Programma 5 – Vast Comité van toezicht op de politiediensten'.

In het laatste trimester van het jaar wordt het bedrag van deze dotatie geanalyseerd en worden de begrotingskredieten die aan het Comité P worden toegekend, goedgekeurd door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

De begroting van het Comité P en alle boekhoudkundige en financiële verrichtingen die daaruit voortvloeien, maken het voorwerp uit van zowel interne als externe controle.

Met betrekking tot de interne controle, kijken de commissarissen van de rekeningen (twee leden van het Vast Comité P aangesteld door het Vast Comité P), overeenkomstig artikel 42 van het huishoudelijk reglement van het Comité P, na of de boekhouding op regelmatige wijze wordt bijgehouden. Zij analyseren onder andere of de kredieten goed worden besteed en of ze niet worden overschreden en waken over de strikte naleving van de begrotingsposten die zijn goedgekeurd door de Kamer van volksvertegenwoordigers. Zij stellen een verslag op dat zij voorleggen aan de externe controle van het Rekenhof en, in plenaire zitting, aan het Vast Comité P ter goedkeuring van de budgetrekening.

Alvorens de begrotingscijfers 2009 meer in detail te bespreken, is het belangrijk in herinnering te brengen dat de jaarlijkse begroting van het Comité P is samengesteld uit de dotatie voor dat jaar en de boni uit het begrotingsjaar n-2.

Tabel 4: Vergelijking tussen het begrotingsjaar 2008 en het begrotingsjaar 2009

Begroting	Bedrag	Budgetrekening	Boni
2008	13 626 567,55 EUR	2 829 411,66 EUR	3 065 828,57 EUR
2009	11 775 416,42 EUR	1 924 483,23 EUR	2 062 328,42 EUR

Andere afkortingen en Latijnse uitdrukkingen

Tabel 5: Verdeling van de uitgaven 2009

Lopende uitgaven	Kapitaaluitgaven	Gedane lopende uitgaven	Gedane kapitaaluitgaven
11 490 000,00 EUR	285 416,42 EUR	9 686 215,07 EUR	164 718,12 EUR

Tabel 6: Voornaamste posten lopende uitgaven

Post	Begrotingskrediet	Uitgave	Saldo
I.A. Leden van het Comité en griffier	925 000,00 EUR	795 302,57 EUR	129 697,43 EUR
I.B. Administratief personeel	2 390 000,00 EUR	2 126 012,19 EUR	263 987,81 EUR
I.C. Personeel Dienst Enquêtes P	5 830 000,00 EUR	4 899 705,09 EUR	930 294,91 EUR
I.E. Gebouwen	1 500 000,00 EUR	1 301 473,06 EUR	198 526,94 EUR

Tabel 7: Kapitaaluitgaven

Post	Begrotingskrediet	Uitgave	Saldo
II.E. Gebouwen	10 000,00 EUR	0,00 EUR	10 000,00 EUR
II.G. Uitrusting en onderhoud	50 000,00 EUR	15 882,71 EUR	34 117,29 EUR
II.J. Informatica en bureautica	75 416,42 EUR	51 990,27 EUR	23 426,15 EUR
II.M. Voertuigen	150 000,00 EUR	96 845,14 EUR	53 154,86 EUR

Controle en goedkeuring van de rekeningen

De rekeningen 2008 werden door de commissarissen van de rekeningen geverifieerd en gecontroleerd. Zij dienden hun verslag in op 12 mei 2009. De rekeningen 2008 werden dan door het Vast Comité P goedgekeurd tijdens zijn plenaire vergadering van 14 mei 2009. Tijdens de week van 1 tot 5 juni 2009 werden ze bovendien gecontroleerd door het Rekenhof. Het Rekenhof heeft ons zijn verslag, dat geen enkele opmerking bevatte, op 18 juni 2009 overgemaakt.

De Commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de rekeningen 2008 van het Comité P op 15 december 2009 goedgekeurd.

De rekeningen 2009 werden overgemaakt aan het parlement en aan het Rekenhof, dat zijn controle zal verrichten in het tweede semester van 2010. De rekeningen zullen dan worden toegelicht aan de Commissie voor de Comptabiliteit.

8. PROCESSEN

Klachtenafhandeling

In haar derde werkingsjaar heeft de klachtencel zich erg ingespannen om een aantal procedures uit te schrijven. Hiertoe werd een reglement opgemaakt waarin alle opdrachten van deze cel zijn toegelicht.

In 2009 werden de richtlijnen inzake de behandeling van de klachtendossiers geconsolideerd door een verhoogde controle van de kwaliteit van het werk geleverd door de beheerders en de invoering van een eigen systeem om de afhandelingstermijn van de dossiers en de vaakst doorgevoerde types van correctie op te volgen. Door dit beheerssysteem krijgt men een goed zicht op de algemene en specifieke opleidingsbehoeften van de administratieve dossierbeheerders.

De uitdaging waar de cel nu voor staat, ligt in de integratie van de informatie die wordt overgemaakt via de KLFP-toepassing (Klachtenfiche – Fiche Plainte). Dankzij dit systeem kunnen de politiediensten op een geautomatiseerde wijze voldoen aan hun wettelijke informatieplicht ten overstaan van het Comité P en de AIG. In dit opzicht is de klachtencel het aanspreekpunt voor de vragen die verband houden met het coderen van informatie in de KLFP-toepassing, terwijl de informaticus van de AIG de technische vragen beantwoordt (login, installatie van de toepassing, etc.).

In 2009 gaven leden van de klachtencel in politiekorpsen verschillende presentaties over het KLFP-systeem en over de behandeling van klachtendossiers in het algemeen. Er werd een informatiefolder gemaakt die werd gestuurd aan de diensten die erom vroegen. Tijdens informatiesessies en telefoongesprekken werd de nadruk bovendien gelegd op de finaliteit van dit instrument, dat niet enkel bedoeld is voor informatieoverdracht maar het voor de dienst die het gebruikt ook mogelijk maakt zijn dossiers van a tot z op te volgen.

Naast klachtenafhandeling en het beheer van de informatie afkomstig van derden, heeft de klachtencel uiteraard nog andere opdrachten vervuld. Zo beantwoordde zij alle vragen om informatie met betrekking tot de wijze om klacht in te dienen of gaf zij toelichting bij vragen over politionele aangelegenheden.

AFKORTINGEN

ADCB	Algemene Directie Controle en Bemiddeling
AIG	Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie
ANG	Algemene nationale gegevensbank
BBEST	Belgian Business Excellence Success Transfer
CAT	Committee Against Torture - Comité tegen foltering van de Verenigde Naties
CEP	Centre d'Études sur la Police
CERD	Committee on the Elimination of Racial Discrimination - Comité voor de uitbanning van rassendiscriminatie van de Verenigde Naties
CPS	Centrum voor Politiestudies
CPT	Committee for the Prevention of Torture – Europees Comité ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing
DSEF	Federale school
DSER	Nationale Rechercheschool van de federale politie
ECRI	European Commission against Racism and Intolerance - Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid
EFQM	European Foundation for Quality Management
EIPA	European Institute of Public Administration
EPAC	European Partners Against Corruption
FOD	Federale overheidsdienst
FUCAM	Faculté Universitaire Catholique de Mons
FUSL	Facultés universitaires Saint-Louis
HRC	Human Rights Council – Raad voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties
IACSS	International Anti-corruption summer school
IFA	Institut de Formation de l'Administration fédérale
KLFP	Klachtenfiche – Fiche Plainte
KMS	Koninklijke Militaire School
KUL	Katholieke Universiteit Leuven
KMO	Kleine of middelgrote onderneming
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OCMW	Openbaar centrum voor maatschappelijk werk
OFO	Opleidingsinstituut van de federale overheid
VCK	Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg
VUB	Vrije Universiteit Brussel

NOTEN

- 1 De databank laat niet toe, in geval er aan een dossier meerdere beslissingen worden gekoppeld, na te gaan op welk tijdstip elke beslissing precies werd genomen. Dit impliceert dat de overzichten die in dit deel worden meegegeven geen betrekking kunnen hebben op de beslissingen genomen in 2009 an sich maar eigenlijk op de beslissingen in dossiers waarbij in 2009 één of meer (bijkomende) beslissingen werden genomen. Een belangrijke nuance dus die wijst op een artificieel hoog cijfer wat het aantal in 2009 genomen beslissingen betreft.
- 2 Enkel de beslissingen tot doorverwijzing voor autonome afhandeling van 544 klachten worden in de tabel opgenomen, de andere beslissingen die aan deze klachten kunnen worden gekoppeld, zijn niet opgenomen in de cijferanalyse want niet genomen door het Vast Comité P maar door de behandelende politiedienst.
- 3 Een klacht kan meerdere beslissingen ressorterend onder verschillende beslissingscategorieën bevatten waardoor geen kolomtotalen kunnen worden gemaakt. De absolute cijfers worden in verhouding gebracht tot het aantal klachten voor de betrokken periode; 478 klachten geopend vóór 2009, 1 515 klachten geopend in 2009 en 1 993 klachten behandeld in 2009. De dossiers met beslissing tot autonome doorverwijzing werden niet in de berekening opgenomen (in 544 dossiers werd in 2009 dergelijke beslissing genomen).